

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ: ARAGÓ, 290
TELÉFON 22494

ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DEL MIG, 17
TELÉFON 19937

TRENTA CÈNTIMS

— I qui devia ésser aquest Ausente ?
— Devia ésser un espanyol.

REVISTA DE PREMSA

LA VANGUARDIA

TENGO BONITA HAB.

En Sèneca, 18-pral. 1.^a.

I a nosaltres, què?

★

SRTA. DESEA HABITACION

sin m. casa poca familia. Escr. 4874, Vergara, 11.

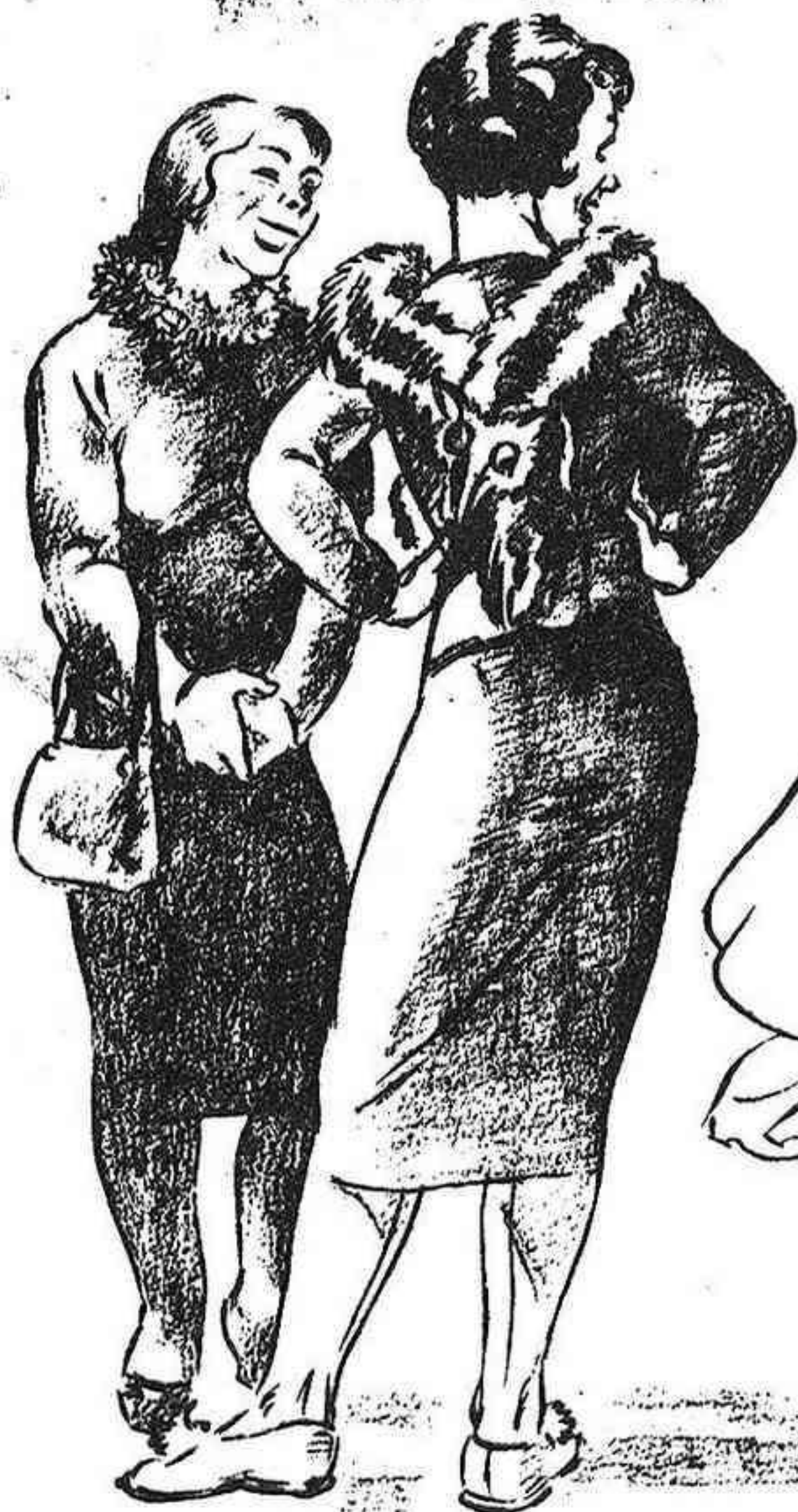
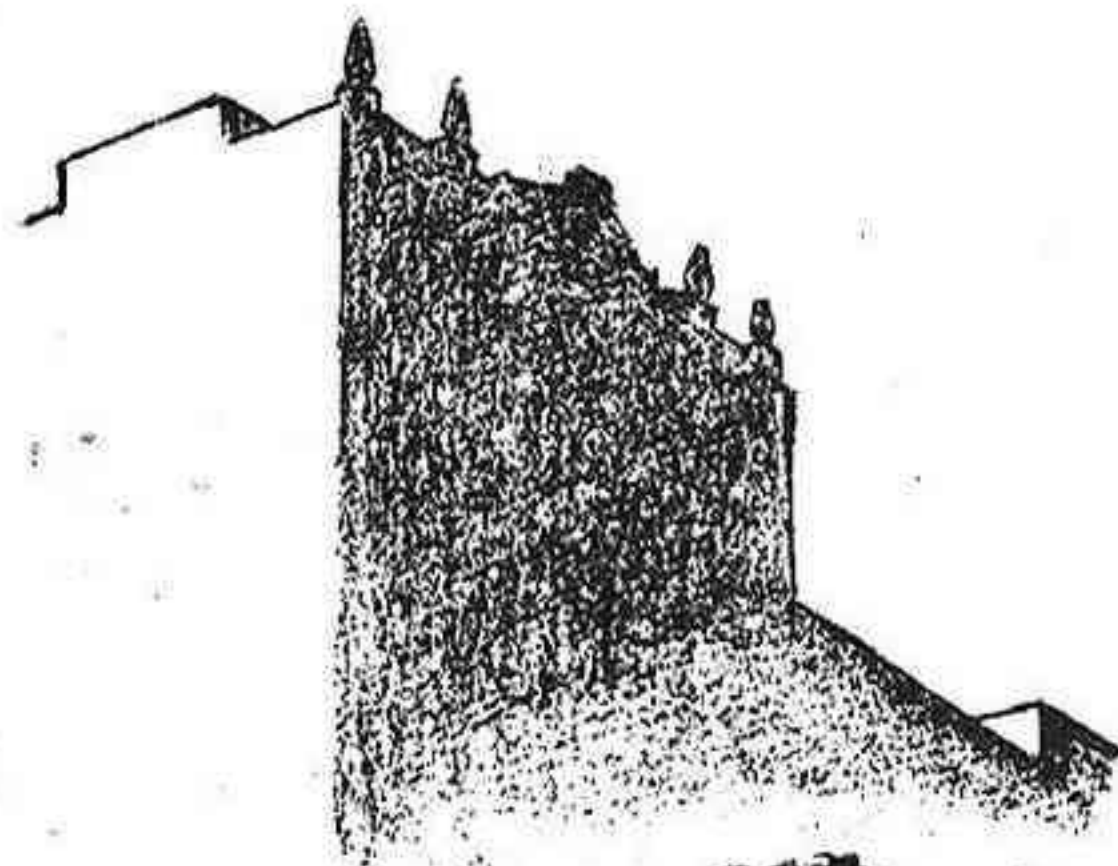
Molt polida deu ésser aquesta senyoreta que vol una habitació sense m...

★

VD. ES DESGRACIADO

porque le da la gana. Escriba hoy al Apartado Correos núm. 8. Mataró.

Dencs, no ens dóna la gana d'escriure-li!!

—Mira-te-la, li diuen la Gloriosa.

—Per què?

—Perquè té el marit xato.

FULL OFICIAL

VENC

màquines d'escriure carro llarg, oficina portàtil. Totes marques, semi-noves. Rambla Canaletes, 11, 2n. 2.ª.

Una oficina portàtil. Deu ésser una altra conquesta revolucionària del Sindicato del Transporte.

CATALUNYA

Aquest gran rotatiu confederal, en el número del dia 19, publicava la notícia que el pèl i les ungles creixen més de dia que de nit.

Afirma que els pèls durant el dia creixen fins a 0,008 mil·límetres, mentre que durant la nit sols arriben a créixer un mil·límetre.

Alguns llegidors poden creure que el redactor de «Catalunya» aplica l'aritmètica d'un comitè regulador de nous preus, però no és això. El redactor considera prou assabentats els llegidors de què la nit a què es refereix és la nit polar, que dura sis mesos, o de la nit que s'espera el tramvia.

la humanitat

SENTENCIA ABSOLUTORIA

Comparegué davant del Tribunal Popular núm. 2 Josep Moñoso Bas, acusat de lesions en barallar-se amb un rellotge, al qual donà una empenta i a conseqüència d'això resultà amb el braç fracturat.

El veredicte del Jurat fou d'innocència.

No hi ha justícia!

Mentre l'agressor es passeja lliurement, el pobre rellotge encara està hospitalitzat i amb el braç enguixat.

EL NOTICIERO UNIVERSAL

Oran, 28. — Cinco soldados de la Legión extranjera francesa decapitan y, después de atarlo, estuvieron un coche en que iba un caparon con el automóvil.

No hi ha dret a fer això a un automòbil.

Correu i remeneu

Lluís Lunàrregui. — Teniu tal activitat, que no sembleu identificat amb la nostra reraguarda.

Charlie-Chan-Chan. — El vostre «esquellot» hauria anat, si el responsable d'aquesta secció que el va extraviar l'hagués llegit abans. Ara ha perdut actualitat. Ah! Al responsable l'hem suspès de sou durant una espera de tramvia.

Stamm. — Fa pudoreta a vell el vostre «esquellot».

Llum. — Tractarem de posar una mica més de voltatge a la vostra llum.

Q-R. — No ens pagarien l'anunci.

R. Lajara. — Són mancats d'intenció els vostres acudits.

J. C. M. — No fa per nosaltres.

Conde Nado. — Hem absolt un retall.

Pellardt. — Aprofitem el retall.

U. F. — La vostra «Cultura a la reraguarda» té detalls molt estimables, però no és prou incisiva per al nostre setmanari.

Artistes Bohemis per a Collectivitzar. — Va el vostre retall.

Martí. — L'acudit és bo, però impubicable en les actuals circumstàncies.

Angel. — Trobem que és poc insult per al «Generalísimo».

Alai. — La censura nostra no deixa passar un dels vostres acudits. L'altre que és bo no el deixaria passar la censura oficial.

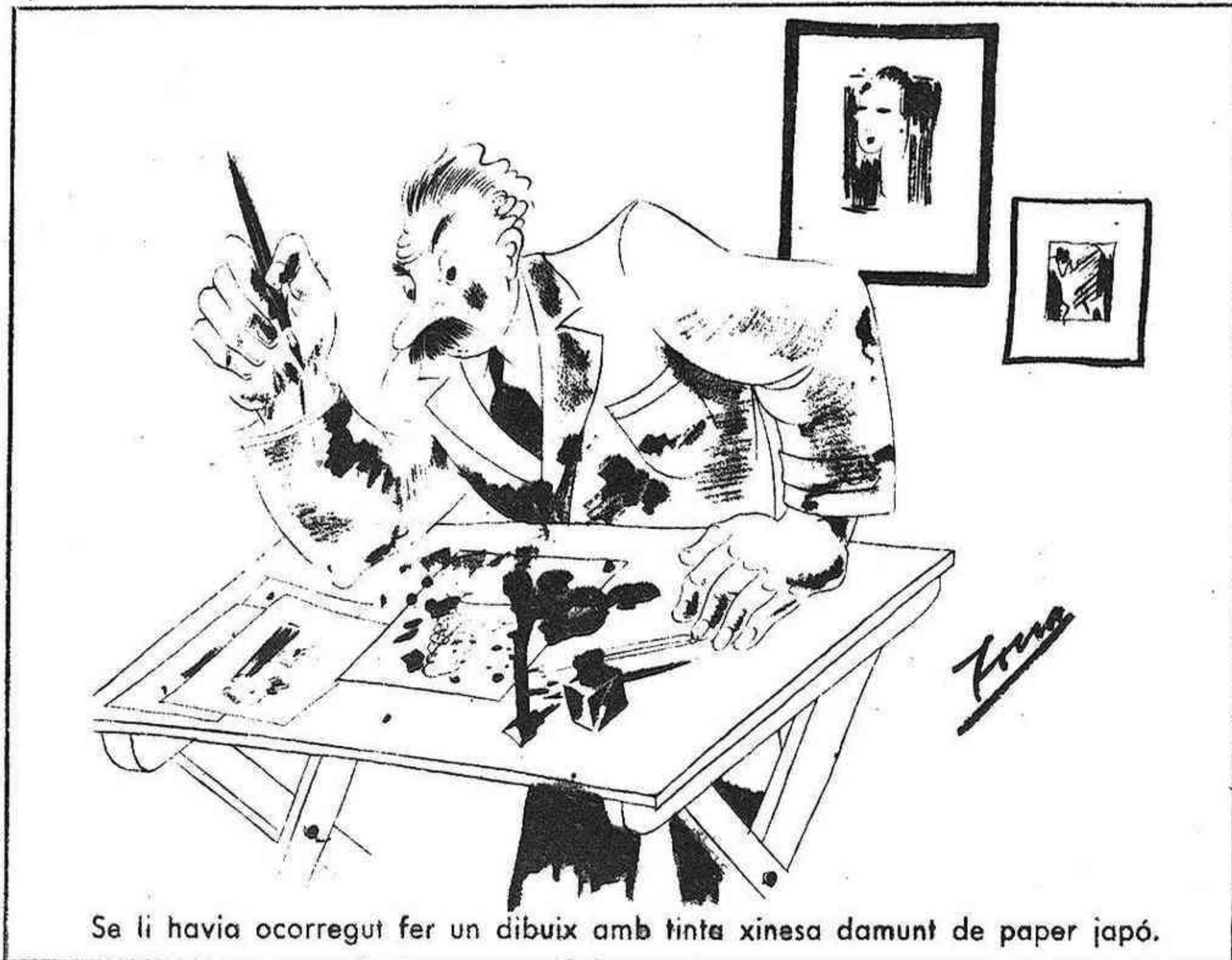
Serra G. — La censura no s'identifica amb el vostre acudit.

Sant Miquel del Fai. K. K. — No és publicable.

Canta «Mañanas». — Encara no són oportunes les vostres cançons.

Climent. — Amb el vostre permís, aprofitarem només l'acudit.

Emili Vidal. — Aviat editarem els «Esquellots Representables».

Se li havia ocorregut fer un dibuix amb tinta xinesa damunt de paper japó.

EDITORIAL

Catalans de Sevilla

Per tres vegades en poc temps ha estat enganxada a les cantonades de Barcelona la soflama patètica que diu: «Catalans! Catalunya!».

La primera vegada, de clara intenció justa, fou quan l'aniversari darrer del Conseller Casanova.

La segona, no tan clara d'intenció, i no cal dir que injusta fins a l'estupidesa, fou arran de venir el Govern de la República a Barcelona.

Aleshores ja vàrem denunciar nosaltres en aquesta mateixa pàgina, el perill de deixar a mans de qualsevol idiota l'ús i l'abús de les essències sagrades de l'exaltació i els noms sagrats i concii-

sos que estimulen com un talismà l'expressió automàtica de les emocions més honestes i més inexhauribles.

Ara, el Comissariat de Propaganda acaba de fer ús per tercera vegada, i amb menys justificació ni motiu que mai, d'aquella mena de troballa sensiblera, per a respondre a una babositat de l'«A. B. C.» de Sevilla, que maltracta els pobres catalans que són a l'altra banda.

«Catalans! Catalunya!», clama el Comissariat de Propaganda des de la convivència urbana de les cantonades barcelonines.

Nosaltres gosariem a dir que és massa

honor per a l'«A B C» de Sevilla i massa impertinent insistència per als catalans i els no catalans que són a Barcelona i són per això més dignes de respecte i correcció.

En fi de comptes, caldrà resignar-se, si no li sap greu al Comissariat de Propaganda, a què al català que és facciós a Sevilla:

«Que los sevillanos se las compongan con él.»

I al català o no català que és al costat nostre caldrà que ens acostumem a tractar-lo donant per descomptat que no ho és de facciós, encara que mai no hagi dit missa.

Entesos?

Les vagues magres

EL NOSTRE MAL NO VOL SOROLL

Comèdia ràpida en tres actes
(i segurament un pacte per epíleg)

PRIMER ACTE

Decorat: Un pis ex-senyorial, convertit en oficines. Màquines d'escriure (d'aquelles que fan errades ortogràfiques); telèfons; taules, cadires, etc. Cartells d'espectacles per les parets.

Són les dotze del migdia d'un matí d'hivern.

En aixecar-se el teló, el Comitè està dispersat pel pis.

Una veu.—Heu vist què publica avui el «Diari Oficial»?

Una altra veu. — Quin? La «Soli»?

La veu anterior. — No, home. El «Diari Oficial» de la Generalitat.

(Entren en escena dos membres del Comitè, propietaris de les veus que s'han sentit i d'altres coses.)

Membre primer. — Diu que ens intervenen.

Membre segon. — Això, no pot ésser!

Membre primer.—Ací, no intervé ni «cristo»!

Membre segon (que havia estat de la «claque».—Bravo! Bravo!

Els dos membres del Comitè alhora.—Aquest Comitè és partidari de la no intervenció!

Teló ràpid

SEGON ACTE

Decorat: El vestíbul d'una sala d'espectacles.

Són les cinc de la tarda. La «taquillera» està despachant localitats. Els porters estan comentant la mala qualitat del programa.

Sona el timbre timbre del telèfon de la «taquilla».

La taquillera (que fa arqueig de la caixa).—estem intervinguts?... El calaix?... Ah, sí! (S'adreça als porters.) Ordres superiors, camarades. Des d'ara, funcionem intervinguts.

Els porters.—Eh? Oh! Ah! I...?

La taquillera (que fa arqueig de la caixa).—

Tres-centes cinquanta, tres-centes cinquanta una... Tot això, a part, pel Comitè. Ara, a obrir nova fulla d'ingressos, per a la intervenció. «De lo perdido, saca lo que puedas». (Torna a sentir-se el timbre del telèfon.) Digui?... Ah! Que pleguem?... A l'acte! (Als porters:) Nois: pleguem! Ordres superiors. Comuniquem-ho als de dintre.

(Els porters desapareixen vers la sala d'espectacles, i tornen al cap de breus moments.)

Porter primer.—Els de dintre no volen plegar.

La taquillera.—Qui són aquests que desobeeixen les ordres superiors?

Porter primer.—En Clarck Gable i la Myrna Loy. S'estan petonejant, i ens han dit que el seu mal no vol soroll.

La taquillera (indignada).—Quin parell de felixistes!

Teló més ràpid

TERCER ACTE

El mateix decorat del primer acte.

Són les dotze del migdia de l'endemà.

L'escena està completament deserta. No hi ha ni una rata. Al cap d'uns minuts, entren els porters de l'acte segon.

Primer porter.—Salut; Venim a rebre ordres.

(Ningú no respon.) No!, no hi ha ningú.

Segon porter.—Sembla que fem teatre d'art!

Primer porter (cull un paper abandonat a terra).— Calla! Una carta de la... (L'apuntador impedeix sentir l'acabament de la frase.)

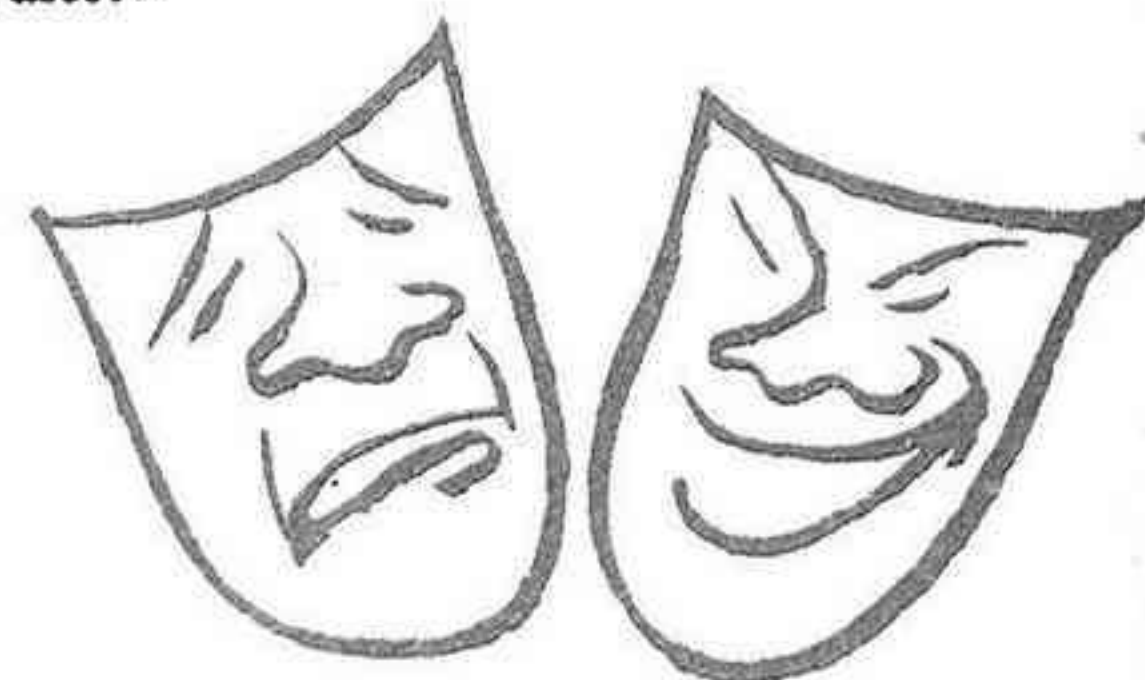
Segon porter.—Què diu?

Primer porter (llegint).—«Por la presente, queda desautorizado ese Comité, por lo pésimo que lo ha hecho. Nuestro mal no quiere ruido. A trabajar todo el mundo. Salud y valer!»

f i b a s

—Això de tenir el capital i no poder tenir la capital!...

El Ausente contesta a la F. E. A.

Una carta que es feia esperar

Com a conseqüència del manifest de «Falange Española Auténtica», reproduït per tots els diaris en què aquesta organització facciosa, en nom de l'Ausente, excita els falangistes a aixecar-se en massa per tal de lliurar Espanya del jou estranger, s'ha rebut en l'esmentada organització la carta que reproduïm a continuació:

Señorita: Acabo de leer en los periódicos que aquí me llegan de la zona leal el bonito manifiesto que ha publicado usted clandestinamente en la zona facciosa. Es preciso, y puede usted estar segura, que si yo estuviera aquí no hubiese dejado de poner en él mi firma. Parece realmente mentira que aprovechando mi ausencia se haya podido aprovechar ese canalla de Franco para vender pan, patria y justicia al extranjero en nuestra propia tierra. Lo menos que hubiera podido hacer era exportar estos productos, pero nunca llamar a los extranjeros para entregárselos él mismo en propias manos. Ahora, ahora recuerda usted mis palabras cuando le escribía: «Dios haga que su ardorosa ingenuidad no sea nunca aprovechada en otro servicio que el de la gran España que sueña la Falange». Y ya lo ve usted como se encuentra: de los moros a los italianos y de éstos a los alemanes, y así todo el día y toda la noche. Comprendo que no la dejan vivir, pues esos están siempre que ¡arriba España! y sus ganas de levantarse de una vez para siempre de este lecho del dolor que nosotros habíamos soñado que fuera de placer, F. E. A., feúcha mía. ¡Y después dirán que la suerte de la F. E. A. la bonita la deseal

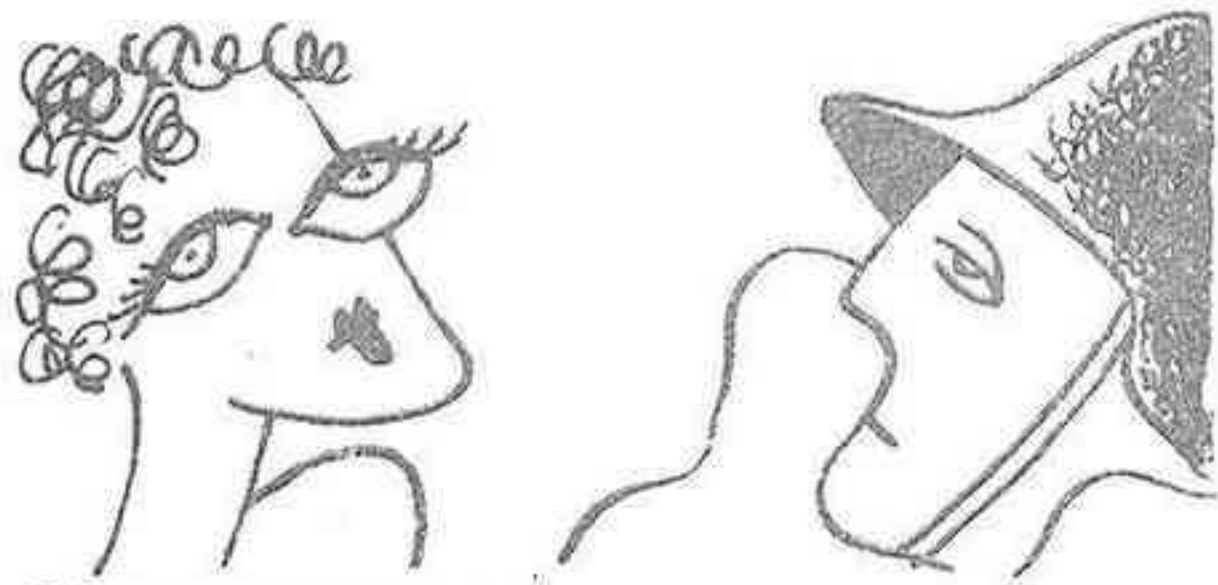
Sin más, y deseando que pueda levantarse pronto, queda a sus pies, Presente.

EL AUSENTE

Cagoulard Franco.—Sento pudor de banya cremada.
Cagoulard Queipo.—M'ha caigut una bomba al terraí.

ESQUELLOTS

SINCERITAT EVACUADA

Els soldats de la República han extremat la seva cortesia en l'evacuació de la població civil de Terol apartant dones, vells i criatures de l'horror de la lluita.

Durant el fragor de la primera topada ja va dedicar-se la força republicana a atendre solícitament els que anaven sortint de la població.

Un oficial del control d'evacuats s'atansa correctament a un grupet format per una dona de certa edat i unes jovenetes vestides totes amb una pulcra modèstia no exempta d'elegància.

L'oficial, per donar expressió de forma a la seva amabilitat, diu:

—Vostès deuen ésser mongetes d'algun convent d'ací, oi?

—No —diu la dona de més edat amb una sinceritat tan glaçada com el paisatge—. Nosaltres som d'una casa de compromís.

500 A 1

Els diaris facciosos han explotat en profit propi tots els esdeveniments i episodis de la darrera crisi francesa, en la qual tenien i tenen posades moltes i no poc justificades esperances.

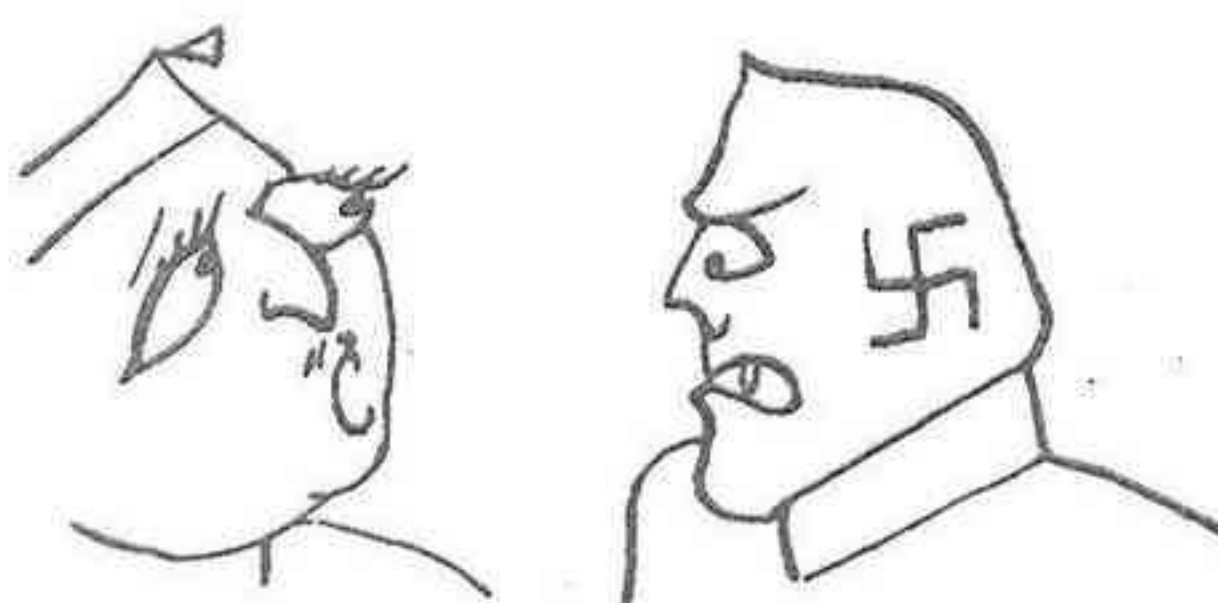
L'alegria, però, no els ha durat tant com ells esperaven, malgrat que a casa d'ells no pugui dir-se com diu la dita «a casa dels pobres».

En presentar-se el no-vell Govern Chautemps, de bell nou a la Cambra, li han aprovat la declaració ministerial per 500 vots contra 1.

Diu que en assabentar-se'n el «Generalísimo» exclamà:

—500 a 1! A favor de qui?

La resposta la va trobar en les cares llargues dels hostes que té a casa perquè li facin les ofensives.

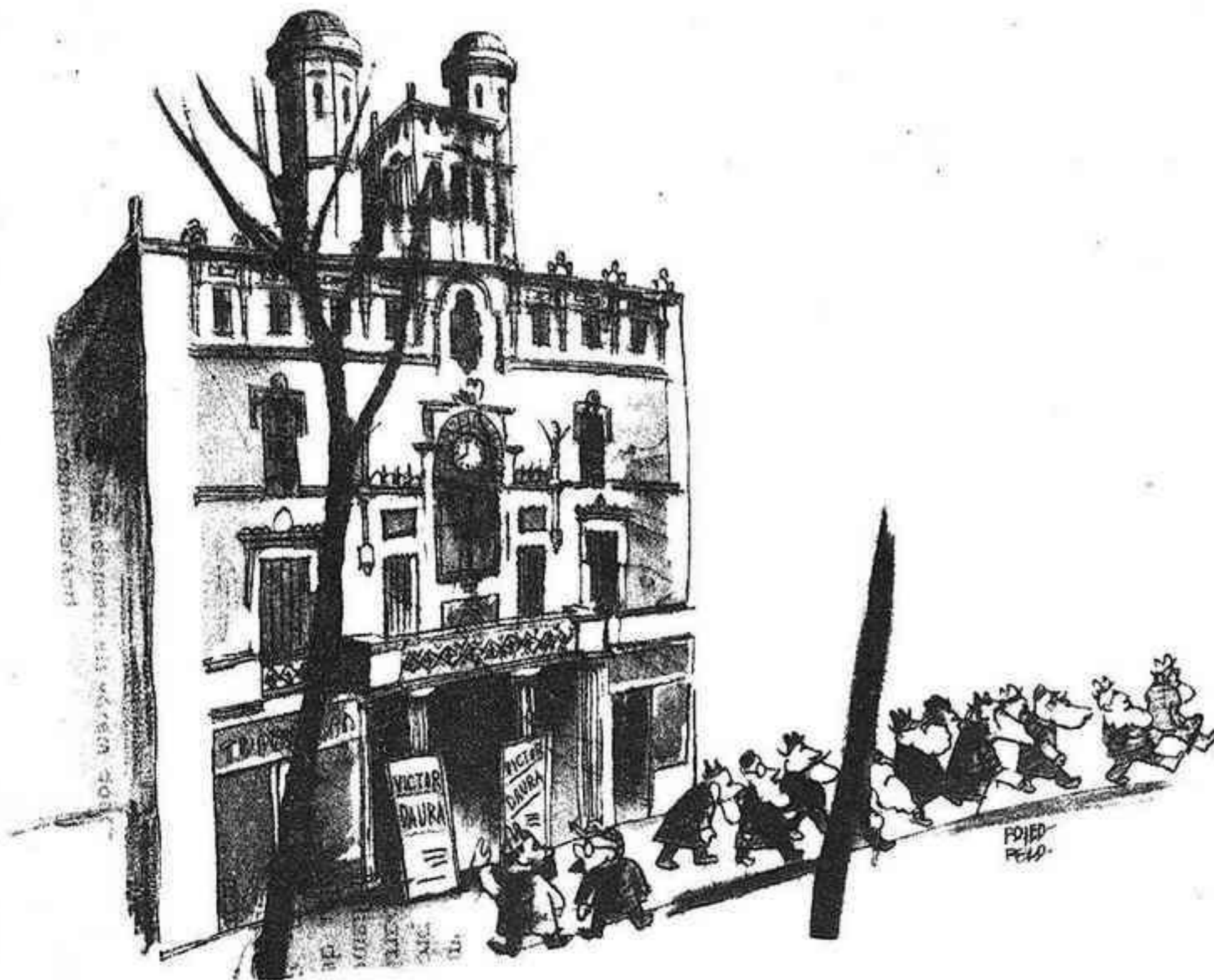
—No veus que és de l'any passat aquest diari?

—No. És d'avui.

—Però si parla del Comitè de No Intervenció!

LA GUERRA RADIOFONICA ANGLO-ITALIANA

Anglaterra contraresta la propaganda italiana al Proxim Orient i Itàlia contesta de manera adequada

—Són els Acadèmics de Ciències?
—No; són els que surten del teatre.

LA GUERRA RADIOFONICA

Londres.—En vista de la propaganda italiana per ràdio i en àrab, al Pròxim Orient, el Govern ha decidit emprendre'n una altra per a contrarestar-la. La propaganda es farà també per ràdio i en àrab, i començarà d'un moment a l'altre.—*Reuter.*

Roma.—En vista de la decisió del Govern anglès de contrarestar la propaganda italiana per ràdio i en àrab, al Pròxim Orient, a la qual el senyor Mussolini té perfecte dret, per haver estat nomenat Protector de l'Islam, el Govern italià es proposava pertorbar les emissions angleses que vulguin fer propaganda en àrab.—*Stefani.*

LONDRES DECLARA LA GUERRA A ROMA

Londres.—Ha estat molt mal rebuda en els centres oficials la notícia segons la qual el Govern italià es proposava pertorbar les emissions angleses dirigides als àrabs del Pròxim Orient on és Anglaterra i no pas Itàlia que té interessos.

Vist això, i que Itàlia mai no s'atreveix a declarar la guerra a Anglaterra, Anglaterra

ha enviat a Roma una declaració de guerra radiofònica, que començarà immediatament.—*Reuter.*

ROMA NO DECLARA LA GUERRA A LONDRES

Roma.—Ha produït indignació en els centres oficials i en tot el poble la declaració de guerra radiofònica anglesa a Itàlia. El senyor Mussolini ha declarat als periodistes estrangers: «Itàlia no declararà la guerra radiofònica a Anglaterra, perquè no en té el costum». Després el Duce s'ha tancat en una impenetrable reserva.—*Stefani.*

COMENÇA LA GUERRA

L'EMISSIO DE LONDRES PERTORBADA PER ROMA

Londres.—Anit es radià a tots els pobles de llengua àrab el següent discurs de propaganda:

«Tururut, tut-tut, ohoh, rac rac, thoryo, thoryo, cuiil rararra, pom-pom, non commera patata, no, cruc-tiiti... jamalajà croc Alah! cuic cuic.»

Aquest discurs ha estat molt aplaudit pels radioients àrabs.—*Reuter.*

L'EMISSIO DE ROMA PERTORBADA PER LONDRES

Roma.—Ahir a la tarda fou radiat el següent discurs del Duce, traduït a l'àrab i dirigit a tots els pobles de l'Islam:

«Co-co-co-co, tac tac, ring! It's a long way to Tipperary it's a long way, to go... pff! Well Mister Benito! Yo're an ass! rac rac, tic-tac-tic-tac. Oh kay! flop, flop, toroto-toroto. Evviva... Johnny Walker!»

AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA
CENSURA

El vigorós discurs del Duce ha produït l'efecte que era d'esperar.—*Stefani.*

ELS EFECTES A PALESTINA

Jaffa.—La guerra radiofònica italo-anglesa

ha produït tanta excitació en aquesta ciutat, que els àrabs més exaltats han posat bombes dins l'aparell de ràdio i les han fet esclatar. Els més prudents se l'han venut i els altres, a l'hora de les emissions, cerquen els països neutrals.—*Havas.*

—N'hi ha per descagoular-se!

T E A T R E S

El senyor Pérez Capo, i la «Marcha Real»

Potser hom extrema un xic massa la crítica en parlar de l'avui ja desaparegut «Comité Económico del Teatro». L'esforç que aquest féu per a dignificar l'escena, ha restat patentíssim. Patentíssim i patentat, car seria llàstima que el futur Comitè o organisme que el substituïxi, es prengués la pena de copiarlo. Comitès com aquest, amb un n'hi ha ben bé prou.

Entre els autors nous, novíssims, descoberts pel «Comité Económico del Teatro», hi figura el senyor Pérez Capo (don Felipe). Aquest ciutadà ha meregut tota la confiança dels renovadors teatrals, fins al punt d'intentar anar al cupus en els cartells barcelonins. Ara mateix, hom representava obra d'ell al teatre Barcelona i al music-hall Pompeia. Fa uns mesos, n'estrenà una al Romea. De la qualitat d'aquestes obres, el lector ja es farà càrrec que no en parlem, car L'ESQUELLA és un periòdic seriós i per a famílies.

Però, si que volem explicar un fet ocorregut quan l'estrena del senyor Pérez Capo (don Felipe) al Romea. Es tractava d'una revista «de cuyo nombre no quiero acordarme» i que pretenia ésser d'homenatge a l'heroic Madrid.

En realitat, era un rescalfat. El llibre... era dels llibres vells, i la partitura provenia d'una altra revista, «La ciudad alegre y descacharrante», estrenada anys enrera a Madrid. El mateix Pérez Capo (don Felipe) portà el material d'orquestra al «Comité Económico del Teatro». Un paquet de solfes lligat amb una corda d'espart.

El paquet de solfes, sense destapar, anà del local del Comitè al teatre Romea. Comencen els assaigs i hom procedeix al repartiment de partitures als músics. I aquests, en intentar tocar el darrer número de l'obra, l'apo-

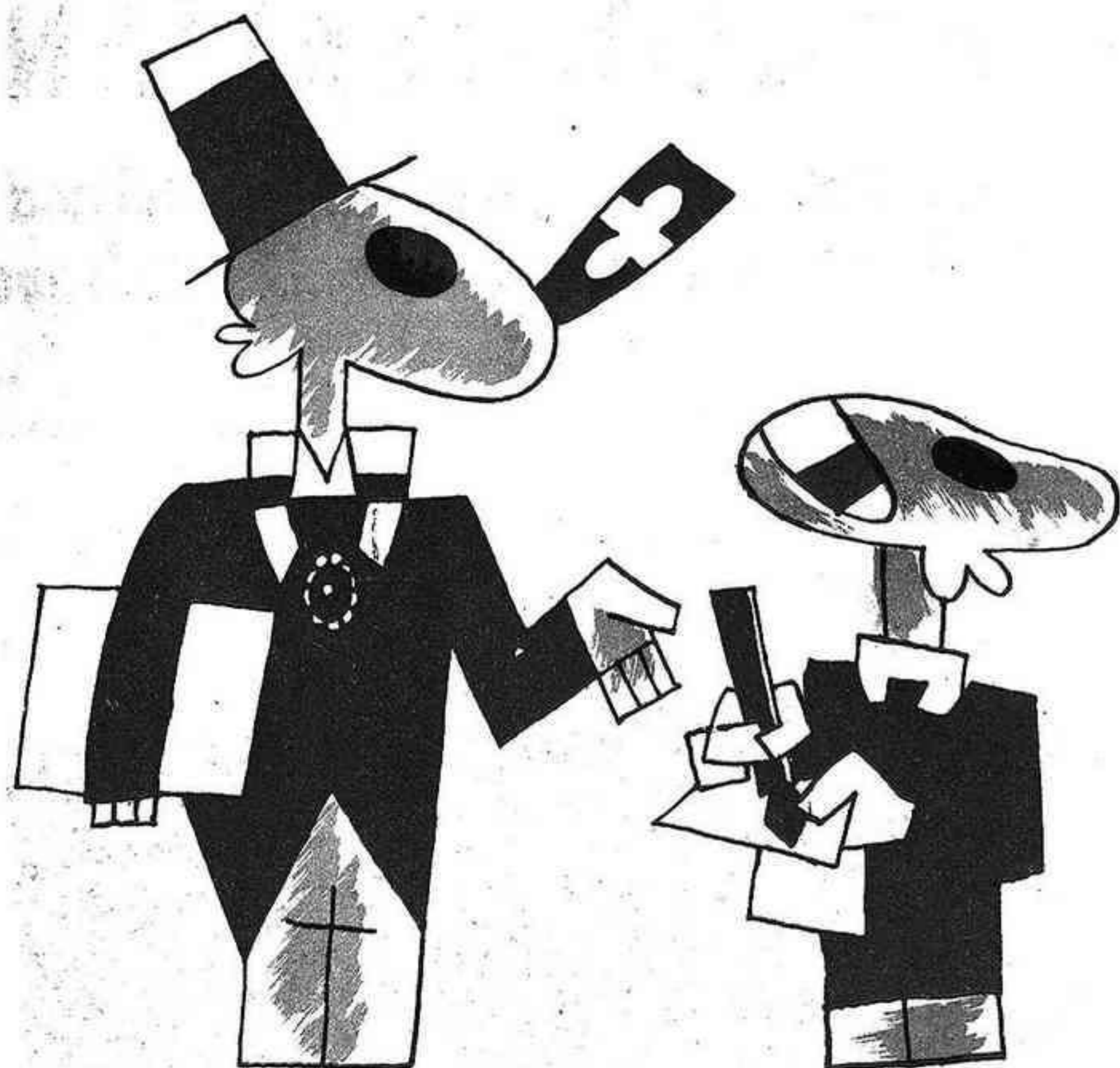
teosi, tingueren una petita sorpresa: la revista acabava amb la «Marcha Real»!
Evidentment, el senyor Pérez Capo (don Felipe) és un home «alegre y descacharrante».

—Sents que diuen de l'Ausente?
—«Au sent», però no puc plorar.

Van Zeeland, abans de dirigir l'economia, es dirigeix a nostres lectors

“El món és pobre perquè vol!” - ens diu l'ex-Premier belga

VAN ZEELAND

Brusselles, 27. — Aquest matí, el senyor Van Zeeland, fent una veritable excepció en els seus costums, ha consentit en rebre l'enviat especial de L'ESQUELLA, i en fer-li un avançament (que aprengui el nostre administrador!) respecte de l'informe econòmic i financer amb el qual pensa reconstruir l'economia i les finances del món.

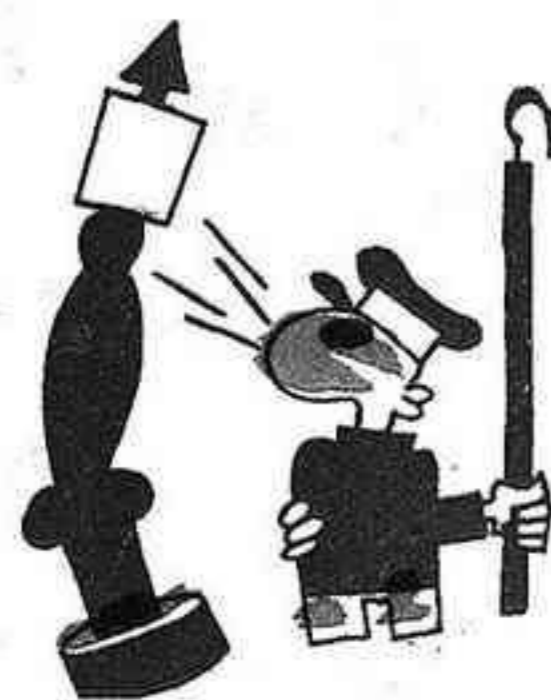
Hem d'advertir que aquesta revelació és única. Tota altra informació que puguin publicar els altres diaris, és rodonament falsa. El senyor Van Zeeland ens autoritza a declarar-ho així.

ALLO QUE S'APREN VIATJANT

—A vós, que sou català —ha començat per dir-nos el senyor Van Zeeland—, no pretenc pas sorprendre-us amb el meu pla. Precisament al vostre bell país tot resulta molt

pla. Teniu, a més, un pla (Josep), que en matèria de sorprendre, té una categoria sensacional. Teniu, a més, el Pla de Bages, que crec que és degut a un bisbe, i encara, el Pla de la Calma, complementari del Pla de l'Os, dos plans que sembla tenen

molts adeptes entre els vostres compatriotes.

—Gràcies, senyor Van Zeeland —no hem pogut menys que respondre nosaltres.

—Fet aquest petit introit —ha continuat el gran economista—, passem als meus propòsits. Us vull ésser franc (un franc belga, naturalment) i exposar-vos amb tots els punts i comes el resultat de la meua enquesta mundial.

Ja sabeu que viatjant s'aprèn molt. Jo he volgut viatjar, per a veure si hi havia la manera de reparar aquesta gran oïlla que és l'economia mundial. He visitat França, Anglaterra i els Estats Units. He conferen-

ciat amb els homes més eminents d'aquests tres països i m'he fet les meves conclusions. Voleu que us conclusioni?

—A això veníem.

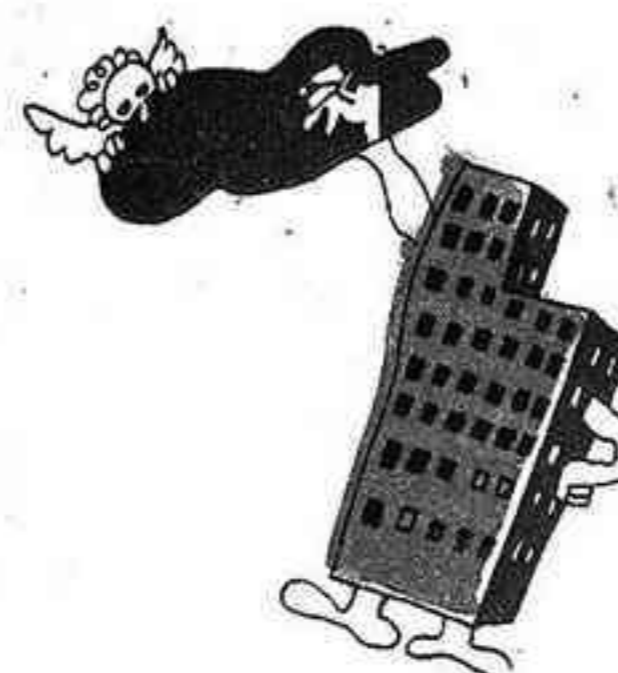
—«All right», com vaig aprendre de dir a Londres. En matèria d'economia, els anglesos m'han ensenyat molt. M'han ensenyat a no pagar-los. No pagueu mai a cap anglès, i economitzeu una pila de moneda. Després, Anglaterra té una altra cosa meravellosa, en el ram de l'estalvi: la boira. Amb la boira, estalvien llum, molta llum, més llum, com crec que va dir Goethe.

—...?

—Sí, home! Com que amb la boira els llums no es veuen, poden apagar aquests tranquil·lament. Ningú no els trobarà a mamcar.

—Dòminol I a nosaltres, que no se'ns havia acudit.

—Ja us he dit que aquests anglesos són admirables. A França també he après a economitzeu. Un país que té un ministre de Finances bonet, no és estrany que trobi els millors sistemes d'estalvi. Per exemple, això dels «cagoulards» estalvia feixistes. Si els que volen tombar el règim es presenten a cara descoberta, a cada feixista li correspon un cap autèntic, el seu, i no poden fer trampa, perquè tants caps, tants barrets. En canvi, això de la «cagoule» us permet estalviar el feixista que honoradament hauria d'anar a sota d'ella. Feu números.

—Perdoneu, però no en sabem. Us creiem sota paraula. I a Amèrica, què hi heu après?

—Ah, Amèrica! Els americans són la gent pràctica per excel·lència. Com ja sabeu, els gratacels estalvien el terreny. Quan la llei seca, les begudes falsificades estalviaven les bones. Els «kidnappers» us roben les criatures, i així els pares s'estalvien de mantenir-les. Els «gangsters» es maten ells amb ells, i estalvien les despeses del procés judicial i del botxi... Quin país, Amèrica!

APROFITA QUE APROFITARAS

—Ara —ha continuat el nostre ilustre entrevistat— passaré a l'informe econòmic i financer que penso presentar als governs francès, anglès i belga. Es un informe molt meditat, en el qual he treballat per espai de sis mesos. Aplicar les meves conclusions, serà posar oli en un llum.

He elaborat un pla dels grans aprofitaments mundials. Ja ho sé que n'hi ha molts que s'aprofiten, sense esperar el meu pla. ¿Sabeu, però, la quantitat de riquesa que es perd per manca de coordinació? ¿Heu pensat mai les tones de cera que el món desaprofita amb tots els «mistos» (com a català) que, una vegada apagats, es llencen, d'un cap de dia a l'altre?

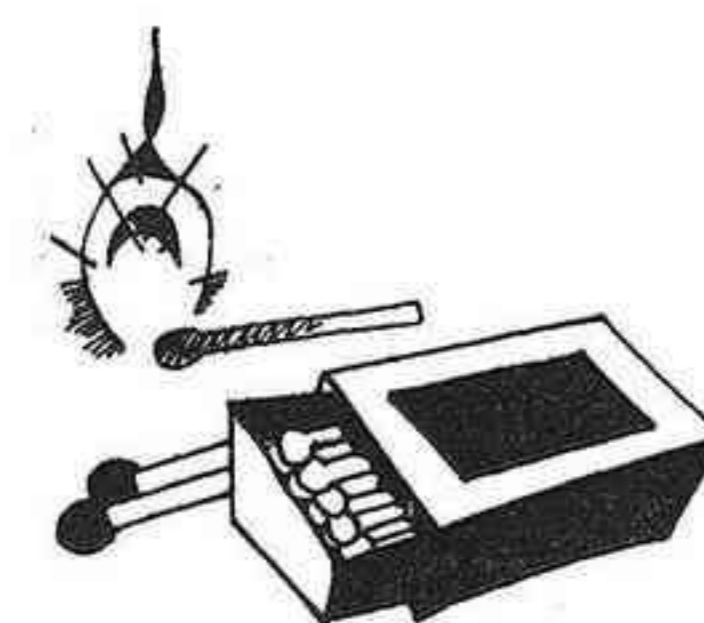
Doncs, jo proposo crear la Banca

Internacional del Tros de Llumí Apagat, la «Bitlla», per a abreuçar, organisme que recollirà i amagatzemarà els «mistos» gastats provinents de tot el món.

—I, una vegada els tingui tots reunits, què en farà?

—Ah, profà que sou en matèria econòmica. Quan els tingui tots units, els llençarà tots a l'hora. Imagineu quin estalvi de temps i d'esforç!

El senyor Van Zeeland ha callat uns moments, per a veure l'efecte que les seves idees ens feien. Nosaltres hem quedat materialment

aplacats. Aprofitant el nostre aplacament, ell ha continuat:

—Un altre gran aprofitament, és el dels pinyols d'oliva. Per això, he fundat el «Carpó», o sigui el Centre Auxiliar per a la Recollida dels Pinyols d'Oliva. Aviat, rebreu del «Carpó»...

—Epl!

—...rebreu un prospecte que us detallarà el seu funcionament. Es tracta de recollir tots els pinyols d'olives que hi ha escampats per les terrasses dels bars de tot el món. S'agafa el pinyol, se'l rasca ben rascat, se'l renta ben rentat, i quan el teniu ben rascat i ben rentat...

—El llenceu!

—No. Ací, l'heu errada. Aleshores, hom el recobreix novament de l'oliva. Ara, els tècnics alemanys que treballen a les ordres de Goering estan estudiant la manera de fabricar

pastar d'oliva artificial. Molt interessant; crec que de cada cinc olives naturals, en surt una d'artificial. Un triomf de la ciència i de l'econòmic.

—I en teniu gaires d'idees d'aquestes?

—Oh, amic! La ciència no té límits, i els economistes som una mena de doctors Faust. Ho podem tot. Per poc que el món badi, li farem una economia nova, que ni ell mateix se la coneixerà. Jo només us he donat una lleugera idea de les troballes que conté el meu projecte. Si els governs m'escolten, s'haurà acabat la misèria. Nedarem tots en l'abundància... Tinc el secret de la riquesa a la mà! Ara, el que cal és dirigir l'economia. Una economia sense direcció, és una economia perduda.

Ací, el senyor Van Zeeland s'ha interromput. Ha consultat el rellotge, i ha vist que ja era la una.

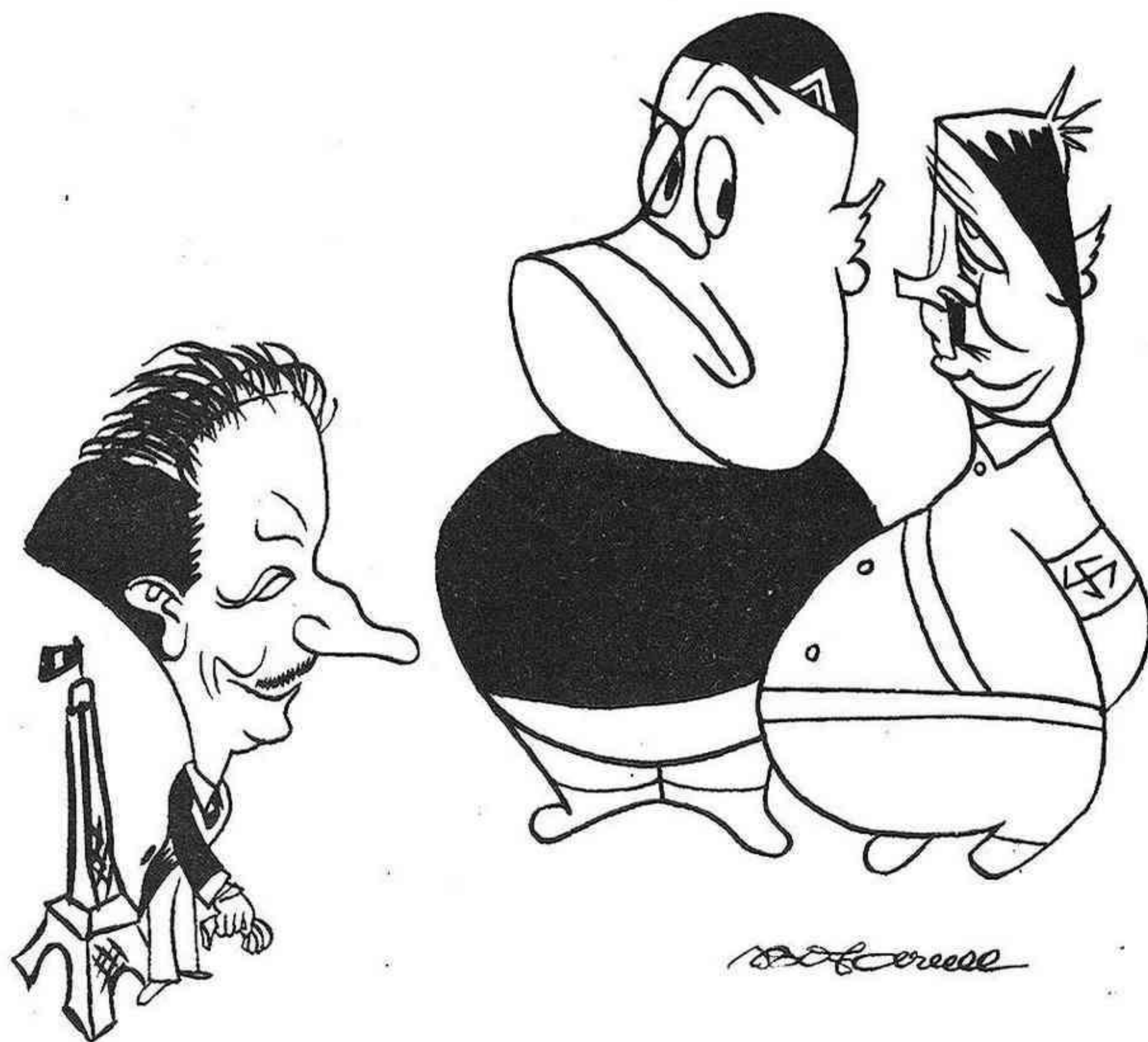
—Res —ens ha dit—. Vós dineu amb mi. Jo us convido.

Hem menjat al millor restaurant de Brusselles. (Per cert, una sorpresa: a Brusselles mengen cols del Prat.) Després del cafè, la copa i el puro, el cambrer ha presentat la nota: 712 francs. El senyor Van Zeeland, en plena digestió, feia la migdiada. Jo he hagut de pagar la factura... Però, l'he pagada satisfet. Quin economista n'hi ha d'aquest home!

V. DE L'HORT

(Il·lustracions de Guasp.)

—Aquest Chautemps està fet un homenet!

L'OFENSIVA HURACÀ

El general Martínez Anido, al davant dels seus valents pistolers pren Bilbao per assalt

Després de la presa, les tropes falangistes entren en la legalitat de la llei de fugues

—Es vostra aquesta criatura?
 —No; és d'un parent llunyà.
 —Un parent llunyà?
 —Sí. Un germà meu que viu a la Patagònia.

Burgos, 25. — Finalment ha començat la tan anunciada ofensiva nacionalista. L'atac s'ha desencadenat d'una manera huracanada pel front que menys podia pensar l'enemic: pel front de Bilbao.

El sobtat del moviment ha permès a l'Alt Comandament estalviar les forces, i l'element sorpresa, tan útil sempre, ha donat els resultats que s'esperaven. No ha calgut ni aviació ni artilleria, i en el moment en què escrivim, acabem de rebre la notícia que el tinent general don Severiano Martínez Anido ha entrat triomfalment a la ciutat. Si m'ho hagués pensat l'hauria acompanyat; de totes maneres, agafo l'avió per presentar-m'hi.—
Enviat especial.

ELS PERIODISTES, REBUTS PEL GENERAL

Bilbao, 26. — La ciutat està endomassada per a rebre el seu conquistador, que ha vingut a alliberar-la. L'entusiasme és indescrip-

tible, de tal manera, que tres periodistes que intentaven descriure'l han estat passats per les armes. L'entusiasme, després d'aquest escarment, és més indescriptible que mai. No intentaré, doncs, descriure'l. Tothom camina pels carrers amb les mans enlaire en signe d'alegria i els policies abracen la gent que troben.

A migdia, com s'havia anunciat, el general Martínez Anido ha rebut la Premsa.

—Aunque soy viejo —ha començat dient—, todavía me sobran riñones para mandarles fusilar a todos ustedes. En la zona de la España Una faltaba una mano de hierro y aquí estoy yo. Si tuviera al pobre Arlegui seríamos dos manos; pero con uno basta y sobra y éste soy yo. Bien. ¿Enterados? Ahora pueden ustedes preguntar lo que les dé la real gana.

—Quina és la missió...

—Cállese usted o le fusilo. Bilbao está lleno de traidores y todavía quedan obreros. ¿No

seria usted un obrero? ¡A mí no me engaña!
 ¡Usted es un trabajador!

—No, S. E.; sóc un gandul.

—Ah, bien; entendidos; pero cállese la boca. Aquí todos son traidores y esto se ha de acabar. Falangistas... requetés... ¡todos rojos!

—Falangistes i requetès?

—Sí, señores, unos y otros; pues no faltaba más. Eso del nacional-sindicalismo me huele a sindicalismo y aquí tendré yo que organizar los sindicatos libres. Hace pocas horas que estoy aquí y ya he notado en los detenidos una cierta tendencia a fugarse. Y a mí con esas no, porque a la más pequeña sospecha de proyecto de pensamiento de intención de escapar, les fusilo; y si no la hay, les fusilo por si acaso. Ya tengo cincuenta fiambras esperando en el depósito. Vaya, vaya con ese nacional-sindicalismo y ese requeterismo y su Dios, Patria, Rey, Paz y Justicia. Aquí, señores, todos somos españoles pundonorosos, fieles cumplidores de los compromisos contraídos por nuestro generalísimo Don Francisco Franco y Bahamonde, con Don Benito Mussolini y con Don Adolfo Hitler; y al que chiste... la ley de fugas. Conque... ¡Firmes! ¡Media vuelta a la derecha! ¡Marchen!... ¡Mar!

Tots, amb les quartilles als dits vàrem sortir adelerats. Unes detonacions, però, ens deturaren en sec. Tres dels nostres companys havien caigut morts i cinc gemegaven, greument ferits. Els illesos ens giràrem esverats. El general Martínez Anido estava somrient a la porta, amb la pistola fumejant als dits.

—Ay, perdonen —digué—; creí que se fugaban.

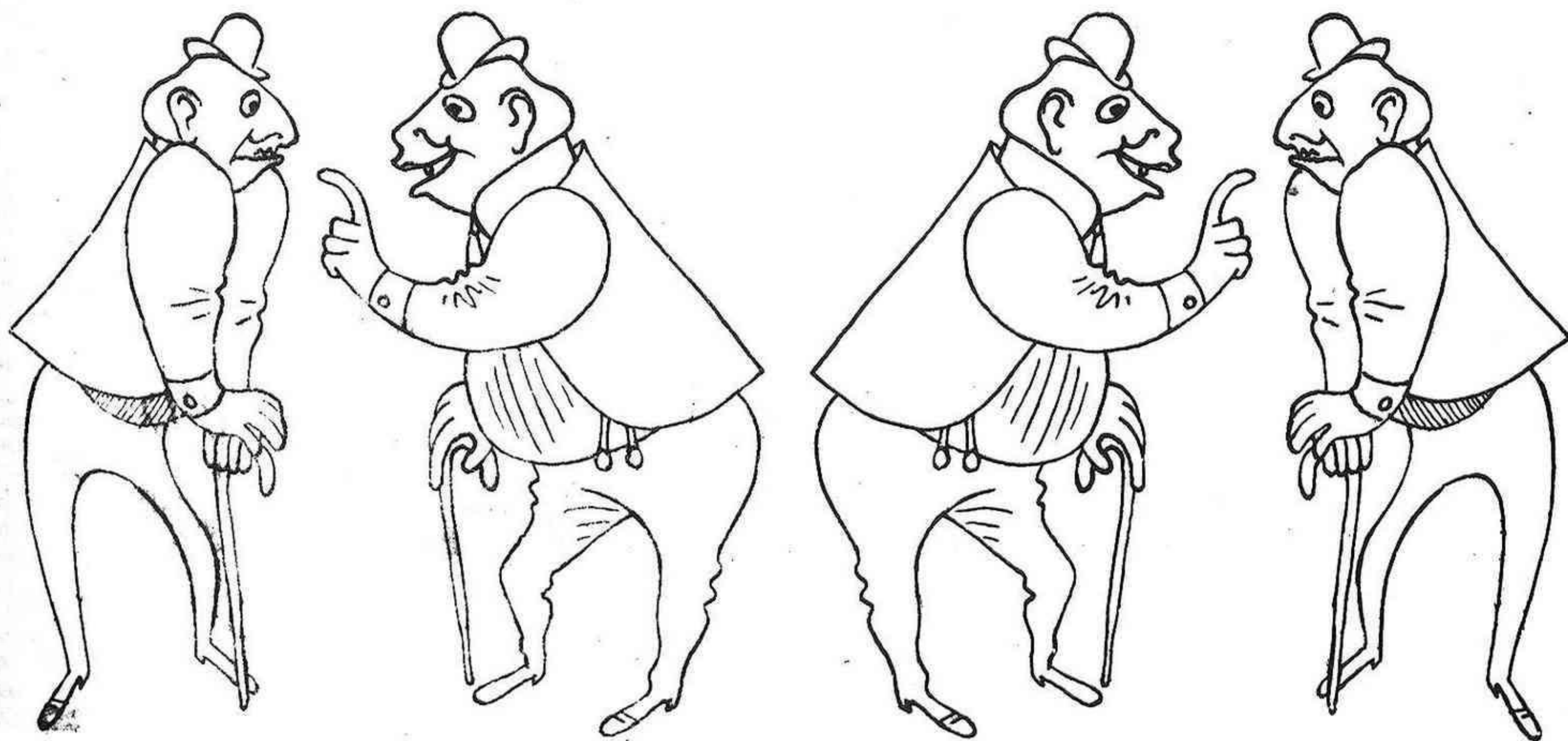
I amb una gran delicadesa rematà els ferits perquè no patissin.

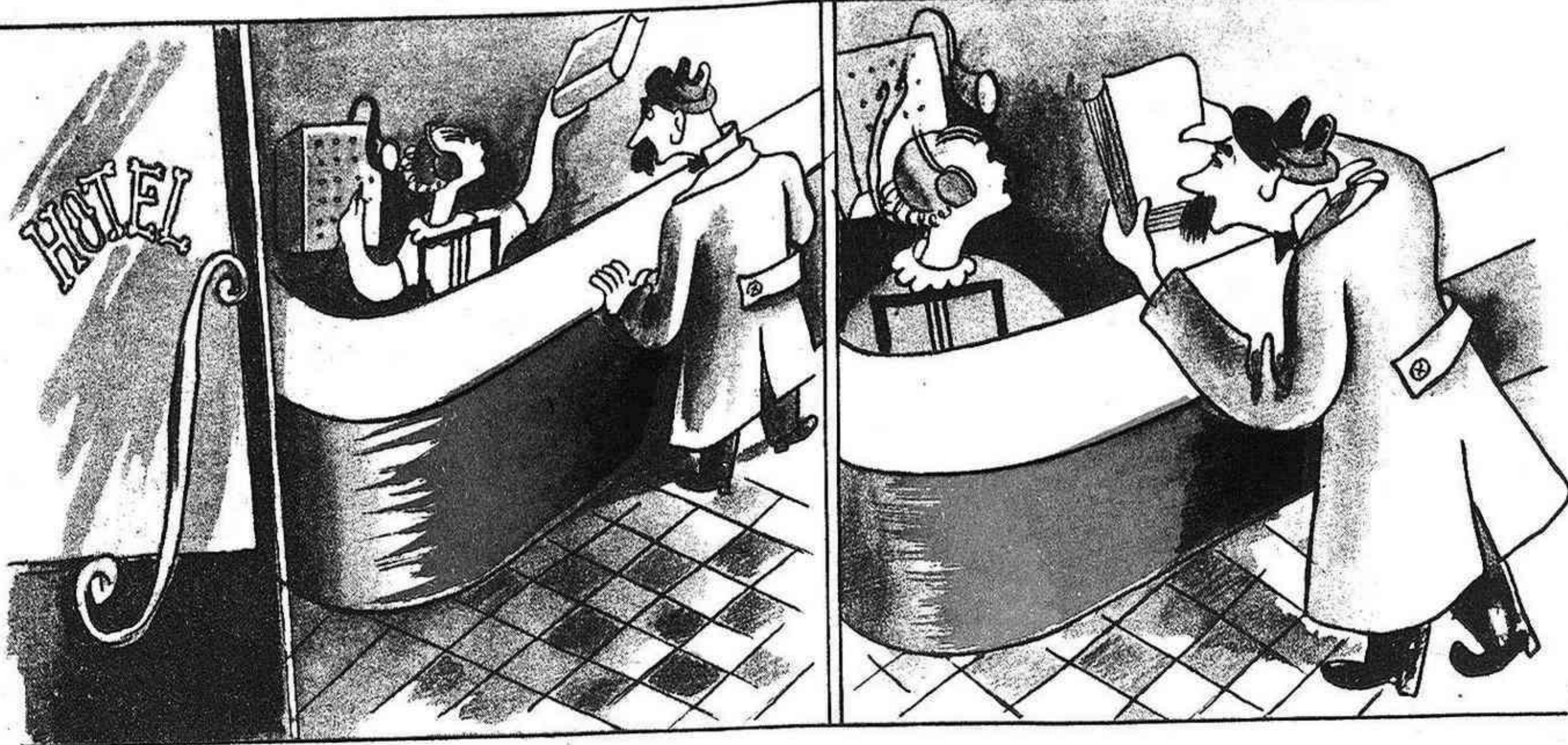

LES TAQUES DEL SOL

—Fixa't, ara li han sortit taques.

—Bé, però que no se us ocorri portar-lo a la tintoreria.

— Vol donar-me la llista de telèfons?
 — Ací la té.
 — Però si aquesta és la llista del Govern francès.

TEROL, PER QUI HA ESTAT PRES?

''Cal desmentir las falsedats de la premsa nacionalista''

declara el generalíssim Franco

«Però cal desmentir més les veritats de la premsa roja»

afegeix

Salamanca, 21 (Del nostre amagat especial).—Aquest migdia el generalíssim Franco ha rebut els periodistes que fan informació a les oficines del Cap de l'Estat. El Salvador d'Espanya anava, com sempre, amb uniforme de campanya de la reraguarda i lluia al pit un crucifix d'or i pistoles i la Mitja Lluna de l'Islam.

—Señores —ha començat dient—, tal vez no me hayan visto ustedes con estas dos condecoraciones y por esto me las he puesto. La primera, como pueden ustedes suponer, me la ha concedido S. S. el Papa Gomà; las pistolas que dan realce al Cristo, son auténticas; el oro... se necesita tanto oro para la guerra, que ya no nos queda más que el moro.

—Ah —ha fet un repòrter—, així la Mitja Lluna li ha concedit el Soldà del Marroc?

—No, señores. ¿Qué tiene que ver el Sultán con Marruecos y con la Media Luna? Esta condecoración viene de Don Benito.

—Ah, caram! Així, això vol dir que hem avançat per Extremadura! Quina notícia!!!

—¡Hombre! —exclamà el generalíssim entusiasmat—. ¿Quién se lo ha dicho? ¿El mando alemán?

—S. E. ens ho acaba de dir; si heu pres Don Benito...

—¡Tomado Don Benito! Yo he dicho que la condecoración me venía de Don Benito, pero no de Don Benito de Extremadura, sino de Don Benito de Roma. Don Benito Mussolini, el Protector del Islam. Nuestro protector. Con esta protección, parodiando, ahora, no me acuerdo a quién, podremos decir: «Tú eres la Media Luna, i con esta Media Luna haré picadillo a los rojos».

—Jesús.

—Gracias; pero no he estornudado. Y a propósito de estornudos, es preciso unificar el criterio de la Prensa como hemos unificado los

partidos de la España Una y Libre y como vamos a unificar la Cruz y la Media Luna. Hay en el territorio nacional periódicos que tiran cada cual por su lado y esto no puede ser. La verdad, como España, es Una y Libre, pero ya me va resultando demasiado libre y tiene que ser una. No puede ser que en un mismo día «Sur», de Málaga, escriba que las tropas nacionales están ya en posesión de las primeras casas de Teruel mientras «Hierro», de Bilbao, diga que por una alarma producida entre los que se habían refugiado en el Seminario éstos se entregaron a los rojos cuando las tropas nacionales casi ocupaban ya Teruel.

¿Cómo pueden escribirse tales patrañas? ¿Cómo?

—Así, mi general —ha dit el corresponsal de «Sur», ensenyant a S. E. la manera d'agafar la ploma.

—Bien; pues guárdese usted. Y en cuanto a «Sur», sería mejor que se dedicase a la fabricación de conservas, que bastantes se necesitan para nuestros soldaditos.

—I el que diu «Hierro», tampoco no és cert?

—¡Qué va, hombre, qué va! Aquí el único periódico que ha dicho la verdad es «F. E.», ese del feudo de aquel borracho de Gonzalito: «Los rojos no tomarán nunca Teruel, porque es inexpugnable». Esa es la verdad una y libre y lo demás son cuentos.

—Aleshores els nostres atacs actuals per reconquistar la ciutat...?

—Para conquistarla, joven, para conquistarla, porque nunca la hemos perdido y quien diga lo contrario miente como un bellaco. La verdad es ésta. Teruel es el baluarte más firme de la España nacionalista; los rojos, en su insensatez quisieron tomarlo; entonces nosotros lanzamos nuestra anunciada ofensiva para recuperarlo. En aquel momento, el heroico traidor Rey d'Harcourt, francés, como su

nombre indica, se pasó al enemigo después de seducir al obispo Monseñor Anselmo Polanco, al que abandonó en su noche de bodas. Nuestras tropas reaccionaron entonces violentamente ante el ultraje y, lanzándose a la contraofensiva recobraron parte del terreno que no se había perdido. Pero la ciudad de Teruel ha sido, es y será siempre española. Por esas.

I, ajupint el cap sobre el pit, amb aire de gall majestuós que es grata, es besà la creu i la mitja lluna.

I afegí:

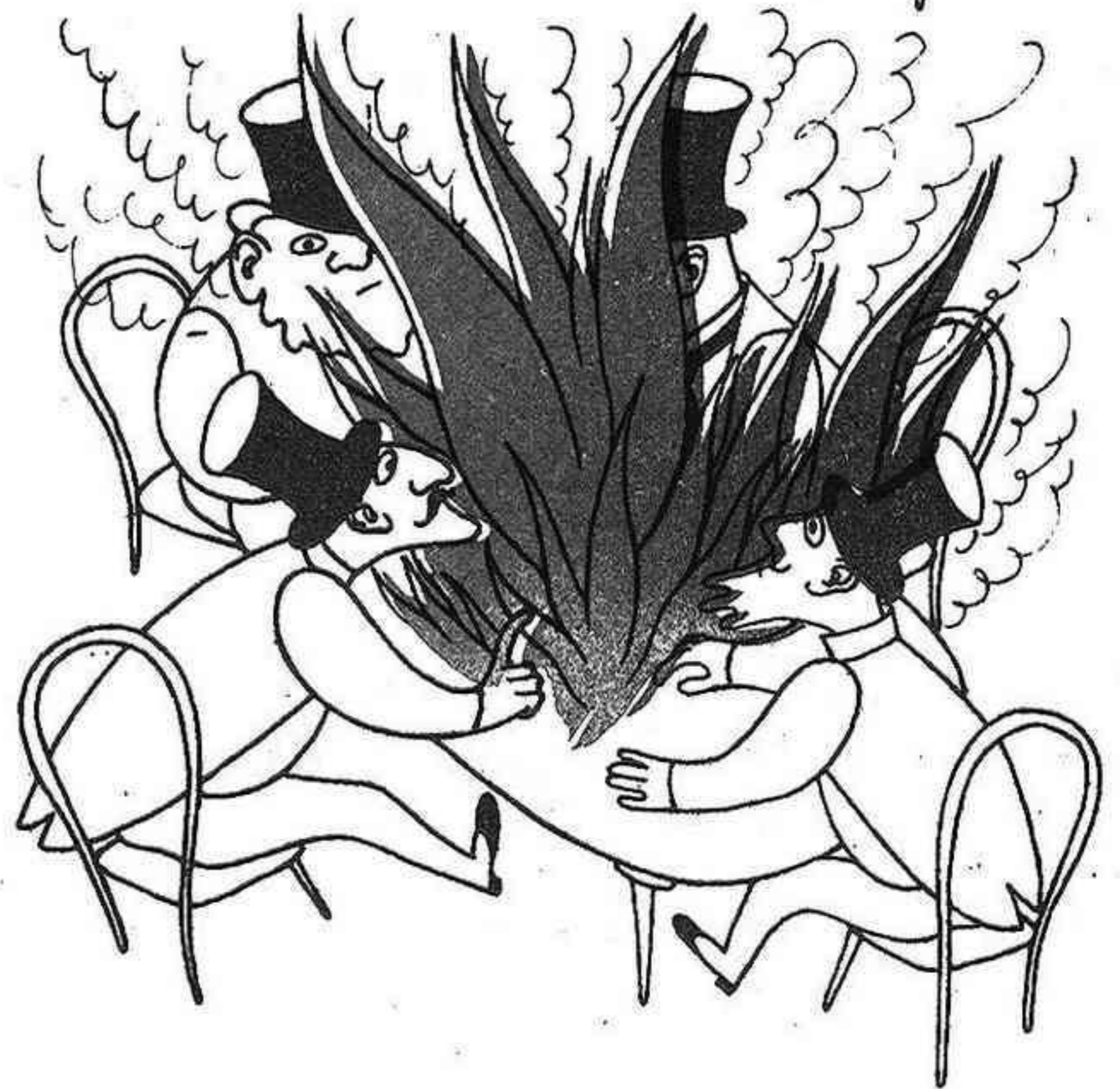
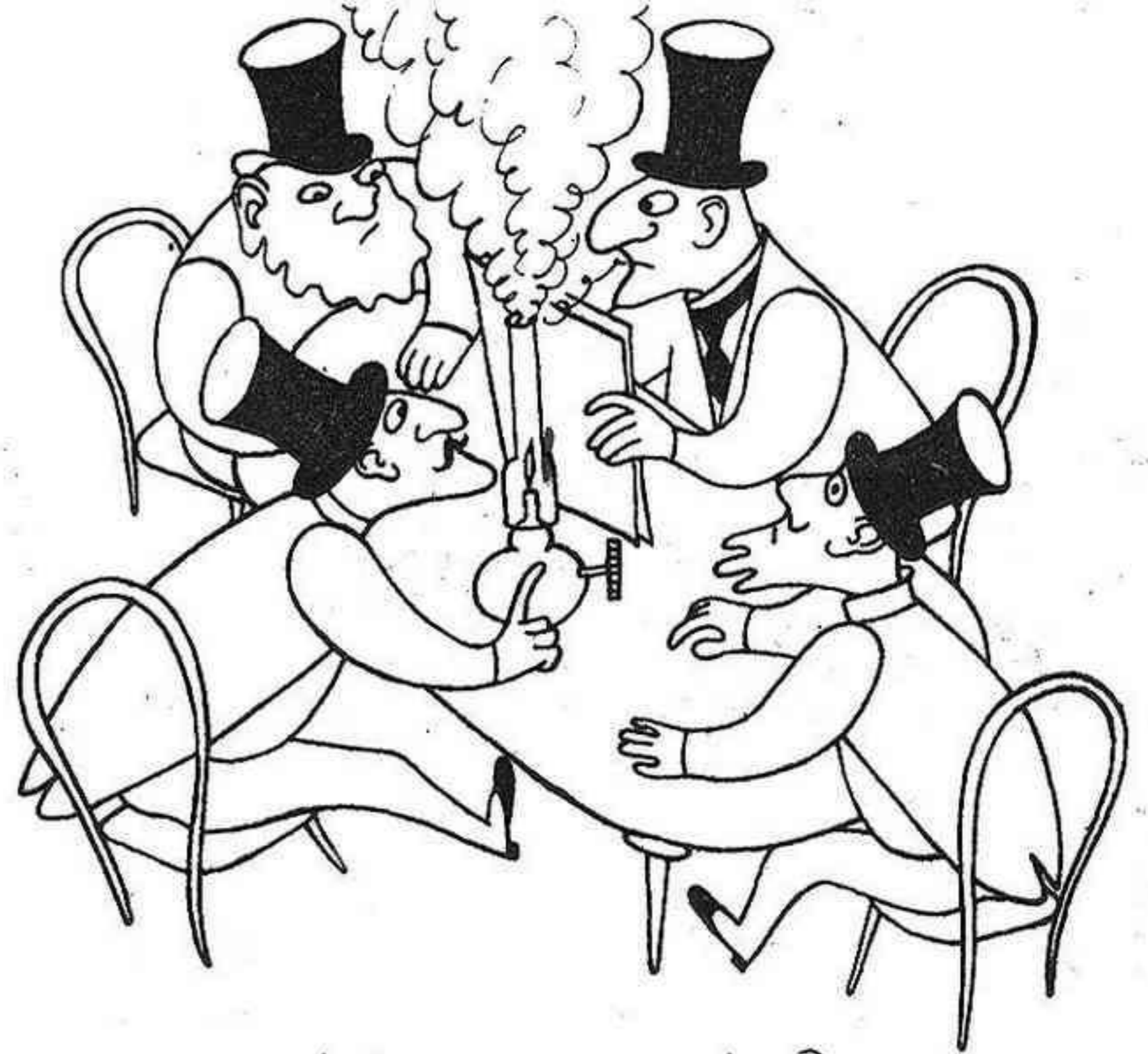
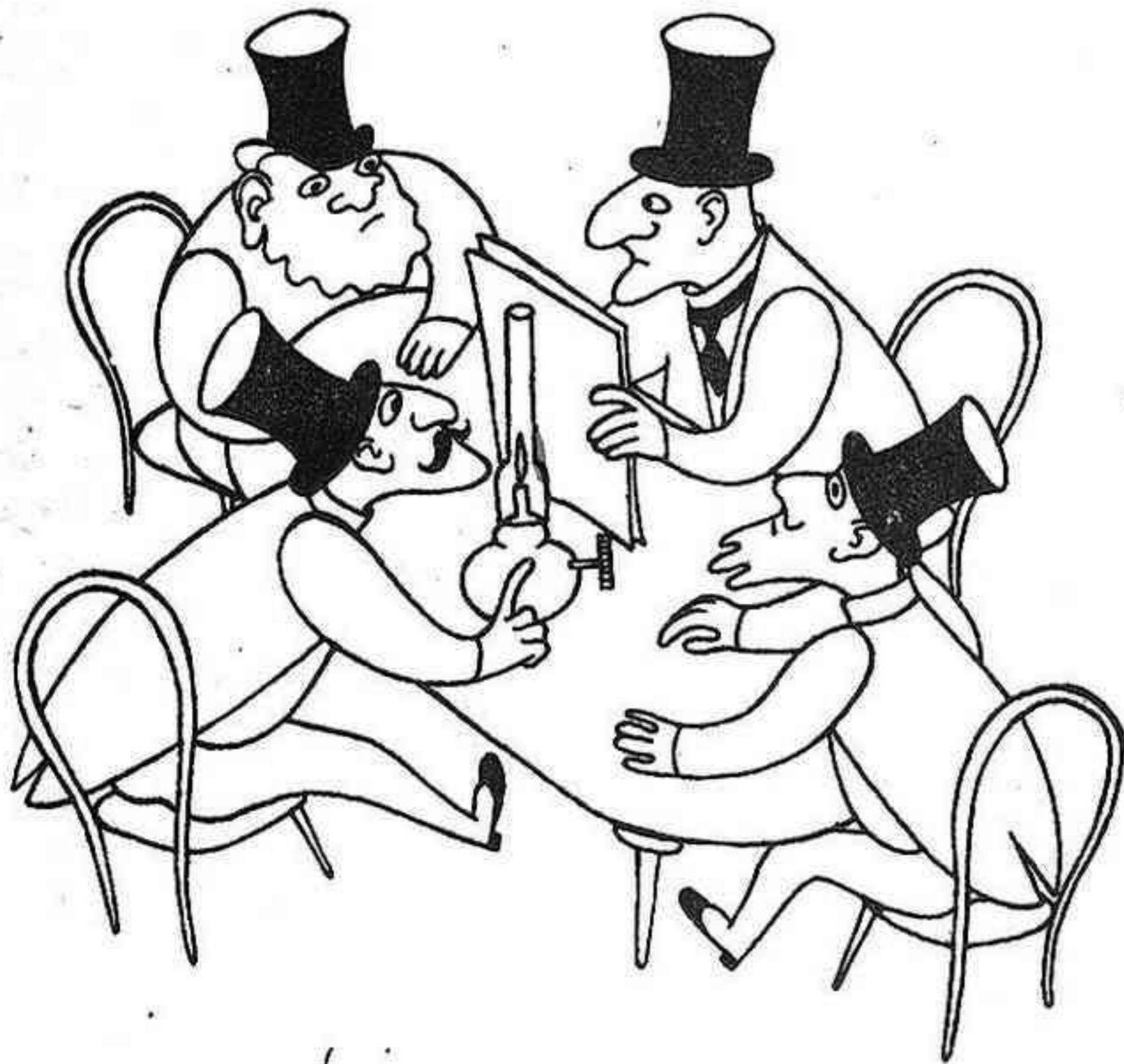
—Todo lo demás son calumnias.

—Sí, com això que fan córrer que S. E. és jueu.

—Exacto. Eso quisieran los judíos, ¡vive Dios! Ciertamente que el primer Franco conocido era un judío que en 1492, denunciado por un carpintero judío también confesó que quería matar al Gran Inquisidor Arbués para acabar con el exterminio de los judíos en España. Pero hay que tener en cuenta que los hijos de ese Franco, Moisés y Josué, hábilmente interrogados por orden de Torquemada, que Dios tenga en su santa Gloria, dieron informaciones suficientes para obtener el decreto de expulsión. Todos los Franco de aquel entonces fueron arrestados y torturados en la plaza pública durante varios días y finalmente misericordiosamente quemados. ¡¡Qué tiempos aquellos, señores! Solamente uno pudo escapar a Portugal, Juan, hijo de Josué. Tuvo un hijo y una hija, el hijo tuvo hijos, los hijos tuvieron hijos... ¡Qué caterva! Torquemada ha muerto, pero suerte tenemos de que Don Adolfo vive. Y suerte también de que hubo valerosas mujeres arias que no se dejaron engañar por sus maridos judíos.

—Però S. E., general, es diu Franco.

—Sí; pero eso es cosa de leguleyos. Mi padre no se llamaba así.

a/0za

—Era el Comitè de No Intervenció.

TICOR
ATB

AL METRO

—Amb tanta gent, es necessitaria ben bé un metro i mig.

NO SOLS DE PUJAR VIU L'HOME

Els viatgers també tenen dret a baixar dels tramvies

Un lector ofereix una solució pràctica i entretinguda

Senyor Director de L'ESQUELLA:

Com totes les desgraciades persones que per una raó o altra s'han de traslladar cada dia d'un lloc a l'altre de Barcelona amb massa distància entremig per fer el viatge a peu, trobant-me en la necessitat imprescindible d'utilitzar el tramvia, que ja em té quasi inutilitzat a mi, haig de suportar quatre cops durant cinc dies de la setmana el suplici de no poder baixar del tramvia fins a final del trajecte, a conseqüència de l'aglomeració de passatge a les plataformes i als estreps.

No em queixo jo, senyor director, com altres comunicants han fet, de no poder pujar al tramvia, sinó de no poder-ne baixar, ni tampoc, com ells, no penso fer crítica negativa, sempre perniciosa i antisocial, sinó crítica positiva, oferint a la Collectivitat de Tramvies de Barcelona, S. A., una solució que, no sola-

ment ha de resoldre d'una vegada el problema, sinó que ha d'ésser un estímul per a la formació cultural, tant del públic consumidor de transports com per al personal productur.

I no cregueu, senyor Director, que sigui aquesta una solució gratuïta d'un enderiat a la recerca de coses complicades i absurdes. La meua solució no té res de gratuït; he deixat ja tres abrics i dues americanes entre la multitud de les plataformes, i espero que algun dia m'hauré de despullar del tot si vull baixar del tramvia, cosa no solament indecent,

si que també perillosa en la present estació de l'any.

Es per això, doncs, que us prego, senyor Director, que doneu la major publicitat possible als meus suggeriments per a evitar que les plataformes dels tramvies es converteixin en veritables antesales de les tintories.

Altrament, la solució és senzilla, a més d'entretinguda i instructiva, ja que es basa en el conegut joc del **diablottin**. M'explicaré. En aquest joc hi ha quinze petits quadrats de metall, numerats, que es mouen lliscant dintre un quadra amb setze espais. El joc consisteix a ordenar en diverses combinacions numèriques els quadrats metàl·lics, se'ns forçar-ne cap, simplement fent passar successivament a l'espai lliure els que fan nosa.

Aquest i no altre és, doncs, senyor director, el que Tramvies de Barcelona hauria d'aplicar. Perquè, per què deixar atapeir les plataformes d'aquesta manera? En els tramvies grans hi ha uns rètols que diuen: «Plataforma anterior, 22 viatgers; plataforma posterior, 20». No pretenc pas jo, pobre de mi demanar que aquest nombre sigui reduït. En aquests temps d'inflació comprenc perfectament que 22 vol dir 50 i 20, 52. Jo només demano, i fixeuvos que encara s'hi guanyaria, que en comptes de cinquanta viatgers fossin seixanta, només amb la condició que aquests seixanta es reduïssin a cinquanta nou. Si ho feu així, quedarà un espai lliure per tal de poder manllobrar.

D'aquesta manera, els viatgers, en pujar a la plataforma es numerarien: «Qui és l'últim?». L'últim seria el cinquanta-nou i els altres s'anirien corrent els números fins a l'u.

Que algú ha de baixar? Diu el seu número i tot seguit, sense cap entrebanc, el cobrador comença el joc: el més a prop de l'espai lliure, segons el número que té, l'ocupa; un altre ocupa el seu i així successivament fins que el que ha de baixar, d'espai lliure en espai lliure, arriba a l'estrep i baixa. Es clar que, de vegades, es pot donar el cas que baixi el que no li toqui; però això és, precisament el que obligarà tothom a aprendre's bé el joc i a ésser disciplinat a la veu del cobrador.

Espero, senyor director, que aquest suggeriment serà aprofitat per les autoritats tramviàries i que aviat veurem el públic suficientment entrenat perquè pugui servir d'exemple a les democràcies del món.

Seu afectíssim, amb petonets per a la senyora i els nens,

F. V. (Manuel Iurita).

HA SORTIT

Meridiana

TRIBUNA DEL FRONT
INTEL·LECTUAL ANTIFEIXISTA

Per aixafar Franco

de Pepe Diaz
Secretari General del P. C. d'E.

Per la lluita fins a la victòria

de Joan Comorera
Secretari General del P. S. U. de C.

Vint anys de revolució socialista

per V. M. Molotov
President del Consell de Comissaris
del poble, de la U. R. S. S

Aquests tres títols corresponen als fullets més interessants que han aparegut, tractant de la lluita per la democràcia a Espanya i a la Gran Unió Soviètica

Catalans, antifeixistes, adquiriu-los i propagueu-los!

Distribuïdora:

P. A. C. O. D.

Publicacions Antifeixistes
Cooperativa Obrera de Distribució

RAMBLA DEL MIG, 17 — BARCELONA

6 Meses en las prisiones de Franco

Crònica de fets viscuts, per

Jean Pelletier

home de negocis, catòlic francès que ha sigut empresonat pels pirates del mar

PREU: 3 PTES.

El catolicismo en la España leal y en la zona rebelde

Llibre d'emocionant actualitat

PTES. 4

Aquest emocionant reportatge s'insereix a « TREBALL » en forma de fulletó, amb il·lustracions de Pujol

Distribuïdora:

P. A. C. O. D.

Publicacions Antifeixistes
Cooperativa Obrera de Distribució

RAMBLA DEL MIG, 17 — BARCELONA

Des del mes de Febrer

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

augmentarà els preus de venda i subscripció. Abans no regeixin els nous preus admetem noves subscripcions al preu de pts. 3'60 trimestre pagades a la bestreta

— Franco compta amb moltes divisions.
— Es que són divisions internes.